

Huddinge kommun
Förskolenämnden
2021-02-10

PROTOKOLLSANTECKNING/SUPPLEANTYTTRANDE

Ärende 7: Bokslut och verksamhetsberättelse 2020 för förskolenämnden

För tredje året i följd gör förskolenämnden ett överskott på drygt 25 miljoner kronor. Det är ett betydligt angenämare bokslut än de kraftiga underskott som var det vanliga åren före 2018.

Den önskade resultatöverföringen blir blygsamma 735 000 kronor på grund av att nämndens egna kapital har nått sitt maximum.

Vi vet alla att 2020 var ett mycket speciellt år på grund av pandemin. Inte minst ekonomin har varit svår att förutse och hantera. Vi ser att avvikelserna mot den lagda budgeten är många och stora.

Det mesta av nämndens sju utvecklingsåtaganden uppges ha genomförts, även om många aktiviteter har fått skjutas på framtiden. Det är positivt att mer energi har kunnat läggas på implementera det funktionellt delade ledarskapet och på pedagogiska frågor i stället för på ekonomin. Förvaltningen framför att det finns skillnader mellan och inom förskolor. Insatser för ökad likvärdighet krävs.

I rapporten läser vi att "förskolan lägger grunden..." till goda livsmöjligheter. Verksamheterna ska prioritera tidiga, främjande och förebyggande insatser. Att möta det svenska språket i både tal och skrift är en viktig förutsättning. I de perspektiven är det angeläget att förskolan når så många barn som möjligt, och inte bara i de senare förskoleåren.

Vi har tagit initiativ till kartläggningar av hur stor andel barn som inte har en förskoleplacering i kommunens olika bostadsområden. Vi har

också fått indikationer på att många föräldrar håller sina barn hemma på grund av coronapandemin – också det med områdesvisa variationer.

Vi läser med intresse om bilderbokstjänsten Polyglutt. Det känns också väldigt bra att varje avdelning, totalt 81 stycken, i de utsatta områdena får 10 000 kronor var till litteraturinköp.

Det här året är det ovanligt många och stora avvikelser mellan budgeten och utfallet. Nettokostnaderna har minskat med 20 miljoner. Huvudorsakerna är minskade personalkostnader, stora statsbidrag, färre barn och lägre kostnader för tilläggsbelopp.

Staten har under årets tre sista kvartal kompenserat för ökade sjuklönekostnader med 12,6 mnkr. Nämnden har haft extraordinära kostnader på grund av pandemin med 4,4 mnkr. Nettoeffekten är 8,2 mnkr, och det är en delförklaring till nämndens goda resultat.

Inför och i början av år 2020 skrevs barnantalet ner i flera steg. Det blir en extra press på förskolorna och deras ekonomi när barnantalet minskar. Antalet inskrivna barn är ju förskolornas intäktskälla. Nämnden har under senare år anpassat volymerna, bland annat genom nedläggning av förskolorna Falken, Apelsinen och Atlas. Vi vill gärna se uppgifter om hur beläggningsen ser ut och var det finns överkapacitet. Trots nedskrivna volymer blev ändå barnantalet 43 lägre än budget. Det motsvarar 4,3 mnkr.

Andelen barn hos annan utförare har ökat från 26,0 till 27,9 procent från 2018 till 2019. Trots att barnantalet totalt minskar har de fristående utförarna lyckats skriva in 92 **fler** barn än budgeterat och det har ökat andelen till 29 procent. Det innebär att de fristående fått ut 10,565 mnkr mer i grundbelopp för inskrivna barn. De kommunala förskolorna har däremot tappat 135 barn jämfört med budget, och därmed tappat 14,615 mnkr. Den totala omfördelningen är alltså över 25 mnkr! Vi ser detta som ett problem, och problem måste man våga analysera, diskutera och åtgärda. 2020 är inte första året med liknande tendens. Den kommunala omsorgen har nu 292 färre barn än 2018. Är våra förskolor sämre på att marknadsföra sig eller finns det andra förklaringar? Får inte kommunala förskolor profilera eller marknadsföra sig?

När kommunfullmäktige tog beslut om budgeten för 2020 gavs ingen kompensation för pris- och löneutvecklingen. Våra partier ville alla ge betydande tillskott till de olika välfärdsområdena. Nämnden kunde trots nolluppräknings öka grundbeloppen med 6,3 procent.

Nämnden verkar för att öka andelen förskollärare och minska barngruppernas storlek med hänsyn till fastställda ekonomiska förutsättningar. Såväl förskollärare som barnskötare är bristyrken i Stockholms län, enligt vår uppfattning. Andelen anställda med förskollärlägitimation ändras marginellt. Det är ett stort problem att många anställda **inte** har utbildning för arbete med barn. Satsningen på utbildning till barnskötare är en positiv åtgärd, men det behövs fler insatser. Personalomsättningen har minskat två år i rad och är nere på 9,5 procent. Antalet anställda har minskat med 142 på två år. Det behövs analyser av kompetensen hos de 54 procent som inte är förskollärare eller barnskötare.

Antalet barn i grupperna har ökat från 2017 till 2019, trots att efterfrågan sjunker. Enligt senaste uppgifterna är genomsnittet för Huddinges kommunala förskolor 17,2 barn per avdelning! Småbarnsgrupperna, som alla säger sig värna allra mest om, ligger i snitt lite över 14 barn per avdelning. Det finns avdelningar med 19 och 20 småbarn. Huddinge ligger högt över Skolverkets rekommendationer.

Vi vet att Huddinges förskolor har en mycket hög sjukfrånvaro, och den har ökat under detta speciella 2020. Det är bra att förvaltningen arbetar med att finna orsaker och möjliga åtgärder till den arbetsrelaterade utmattningen.

JAF-arbetet, det vill säga Jämföra, Analysera och Förändra/Förbättra, ska genomsyra nämndens arbete. De tabeller vi får i berättelsen är intressanta, men de visar också att det inte är enkelt att analysera nyckeltal. Ofta väcks fler frågor än grundade slutsatser. Vi ser att våra lokalkostnader är relativt låga, och att Huddinge har stora variationer för lokalyta per barn. Kostnaden per inskrivet barn har endast ökat med 3,7 procent på tre år, och det är ju långt mindre än pris- och löneökningen. Vi är övertygade om att det finns ett mycket starkt samband mellan ekonomiska resurser och kvalitet.

Verksamheterna strävar efter att minska matsvinnet och att öka andelen ekologiska livsmedel. Andelen ekologiska livsmedel har minskat år efter år. Vi har framfört att det är önskvärt att nämnden sätter ett mål för att förhindra ytterligare försämringar av andelen. Små barn behöver giftfri föda.

Nämndens investeringsbudget var totalt 6,9 miljoner, men nu visar det sig att endast 1,9 miljoner förbrukats. Finns det inte behov och möjligheter att utnyttja mer av budgeten när utrymme finns? De försenade upprustningarna av lekgårdarna till Lejonet och Sesam är angelägna och bör genomföras snarast.

Till sist: Stora överskott känns bättre än stora underskott. Vi ser att fyra av förskoleområdena har mycket stora överskott – 6,6 miljoner som mest. När förhållandena blir normala igen måste vi våga använda tillgängliga resurser så att de bör mesta möjliga nytta för Huddinges förskolebarn.

För Socialdemokraterna

För Vänsterpartiet

För Miljöpartiet

Erling Karlsson

Olov Hamilton

Tomas Nordström
Suppleantyttrande